

Pagaidu un piesardzības pasākumi - Rumānija

SATURS

- 1 Kādi ir dažādie pasākumu veidi?
- 2 Kādi ir nosacījumi rīkojuma izdošanai par šiem pasākumiem?
  - 2.1 Procesuālā kārtība.
  - 2.2 Galvenie noteikumi.
- 3 Šādu pasākumu priekšmets un būtība?
  - 3.1 Pret kāda veida īpašumu šādus pasākumus var vērst?
  - 3.2 Kādas ir šādu pasākumu sekas?
  - 3.3 Cik ilgi šādi pasākumi ir spēkā?
- 4 Vai pasākumu var pārsūdzēt?

1 Kādi ir dažādie pasākumu veidi?

Dažādie piesardzības pasākumi ir piesardzības un juridiskais arests un piesardzības apķīlāšana. Piesardzības pasākumi ir tiesas izdoti procesuāli iesaldēšanas un saglabāšanas priekšraksti attiecībā uz parādnieka pamatlīdzekļiem, lai neļautu otrai pusei iznīcināt, atsavināt vai samazināt attiecīgos pamatlīdzekļus.

Piesardzības arests ietver parādnieka izsekojamo pamatlīdzekļu iesaldēšanu, lai tos atgūtu, kad kreditors būs saņēmis izpildāmu nolēmumu. Civilprocesa kodekss ietver virkni īpašu noteikumu, kas attiecas uz piesardzības aresta izpildes procedūru civilajiem kuģiem.

Juridiskais arests ietver pamatlīdzekļu iesaldēšanu, tos nododot aresta amatpersonai aizsargāšanai.

Juridisko arestu var piemērot jebkurā brīdī pēc tiesvedības uzsākšanas saistībā ar īpašumu vai citām prevalējošām tiesībām *in rem*, ar pamatlīdzekļu īpašumtiesībām vai ar kopīpašuma lietošanu vai pārvaldību, un tiesas kompetencē ir pamatlīdzekļa juridiskā aresta apstiprināšana.

Piesardzības apķīlāšanu var piemērot naudas līdzekļiem, vērtspapīriem vai citiem izsekojamiem kustamiem nemateriālajiem pamatlīdzekļiem, ko parādniekam ir parādā trešā puse.

Izpildāma apķīlāšana ir netiešas izpildes veids, ar kuras palīdzību atgūst naudas līdzekļus, vērtspapīrus vai citus izsekojamus kustamus nemateriālos pamatlīdzekļus.

Daži pirmās instances tiesas spriedumi ir *juridiski pagaidu izpildāmi*, ja to mērķis ir noteikt vecāku apgādības īstenošanu, tiesības uz personīgām attiecībām ar nepilngadīgo un nepilngadīgā dzīvesvietu; atlīdzību, bezdarbnieka pabalstu; kompensāciju par negadījumu darbā; anuitātes, uzturlīdzekļu pienākumus; bērnu pabalstu un pensijas; kompensāciju par nāves gadījumu vai miesas bojājumu, vai kaitējumu veselībai; tūlītēju reparāciju; aizsūtīšanu, zīmogu noņemšanu vai inventarizāciju; prasības par valdījumu; spriedumus, kas pieņemti, pamatojoties uz to, ka apsūdzētais atzīst prasītāja prasības, utt. Šie spriedumi ir pagaidu izpildāmi.

Tiesa var pieņemt spriedumu pagaidu izpildī attiecībā uz pamatlīdzekļiem.

Attiecībā uz pierādījumiem — ikviena personai, kas vēlas steidzami noskaidrot kādas personas liecības, eksperta viedokli vai konkrētu pamatlīdzekļu stāvokli, vai saistībā ar vienošanos par strīda izšķiršanu — atzītu faktu vai tiesības, ir tiesības pieprasīt gan pirms tiesas, gan tās laikā šādu pierādījumu uzrādīšanu.

2 Kādi ir nosacījumi rīkojuma izdošanai par šiem pasākumiem?

2.1 Procesuālā kārtība.

Attiecībā uz piesardzības arestu un apķīlāšanu ir vajadzīgs lēmums, lai atzītu iesaldēšanas priekšrakstu attiecībā uz parādnieka izsekojamiem pamatlīdzekļiem vai summām. Nolēmumus var izdot tikai pirmās instances tiesa, kurai šis jautājums (juridisks arests, piesardzības apķīlāšana) ir piekritīgs, vai pirmās instances tiesa, kas izskata lietu, vai tiesa, kuras teritoriālajā jurisdikcijā atrodas pamatlīdzeklis (juridisks arests). Šādā īpašā tiesvedībā advokāta palīdzība nav obligāta. Spriedumus par piesardzības arestu un piesardzības apķīlāšanu īsteno tiesu izpildītājs. Aresta amatpersona var sagatavot visus dokumentus saglabāšanai un pārvaldīšanai, saņemt ieņēmumus un pienākošās summas un apmaksāt aktuālos parādus, kā arī parādus, kas noteikti saskaņā ar izpildāmu nolēmumu. Paredzamās izmaksas ir tikai tiesas zīmognodeva, kas saskaņā ar 11. panta 1. punkta b) apakšpunktu valdības steidzamības kārtībā pieņemtajā 2013. gada 26. jūnija Dekrētā Nr. 80 par tiesu zīmognodevām ir RON 100 par prasībām, kuras saistītas ar piesardzības pasākumiem, un RON 1000 par prasībām attiecībā uz kuģu un gaisa kuģu arestu. Kreditoram var būt pienākums samaksāt tiesas noteikto drošības naudu. Ja kreditora prasība nav norādīta rakstiski, tiesību aktos ir noteikts, ka drošības nauda ir puse no prasītās vērtības.

Izpildāmu apķīlāšanu pēc kreditora pieprasījuma īsteno tiesu izpildītājs, kura prakses vieta atrodas tās apelācijas tiesas jurisdikcijā, kur atrodas apķīlāšanai pakļautā parādnieka vai trešās puses pastāvīgā dzīvesvieta, vai — bankas kontu gadījumā — tiesu izpildītājs no vietas, kur atrodas parādnieka pastāvīgā dzīvesvieta / juridiskā adrese, vai no vietas, kur atrodas kredītiestādes galvenais birojs / sekundārais birojs.

Pagaidu izpildei pieprasījumu var tiesai iesniegt gan rakstiski, gan mutiski līdz pārrunu slēgšanai. Tiesa var pieņemt uz pamatlīdzekļiem attiecināmu priekšrakstu pagaidu izpildi, ja tā uzskata, ka pasākums ir vajadzīgs saistībā ar norādīto juridisko pamatojumu vai ar parādnieka maksātnespējas stāvokli, un ja tā aplēš, ka šāda nolēmuma tūlītēja neizpilde noteikti kaitē kreditoram. Šajos gadījumos tiesa var prasīt kreditoram samaksāt drošības naudu.

Attiecībā uz pierādījumu sniegšanu lūgumu pirms tiesvedības uzsākšanas adresē rajona tiesai, kuras teritoriālajā jurisdikcijā atrodas liecinieks vai konstatējuma priekšmets, un — tiesvedības laikā — tiesai, kas pirmajā instancē izskata lietu. Puses lūgumā norāda pierādījumus un faktus, ko ir paredzēts pierādīt, kā arī iemeslus, kādēļ šādi pierādījumi ir jāsniedz, vai otras puses piekrišanu.

2.2 Galvenie noteikumi.

Piesardzības aresta un apķīlāšanas gadījumā lietai jābūt izskatīšanā. Juridiska aresta gadījumā priekšrakstu var izdot pat tad, ja lieta nav izskatīšanā. Kreditors, kuram nav izpildāma nolēmuma, var pieprasīt izpildīt piesardzības arestu un apķīlāšanu, ja viņš pierāda, ka ir iesniedzis prasību.

Steidzamos gadījumos piesardzības aresta lūgumu attiecībā uz kuģi var iesniegt pat pirms prasības iesniegšanas par lietas būtību.

Tiesa var pieņemt juridiska aresta vai piesardzības apķīlāšanas lūgumu, ja šis pasākums ir vajadzīgs, lai saglabātu attiecīgās tiesības, un izskatīšanā ir lieta attiecībā uz īpašumtiesībām vai citām prevalējošām tiesībām *in rem*, pamatlīdzekļu valdījumu vai kopīpašuma lietošanu vai pārvaldību.

Juridisku arestu var apstiprināt, pat ja nenotiek tiesvedība pēc būtības attiecībā uz pamatlīdzekli, ko parādnieks piedāvā apmaiņā pret parādsaistību dzēšanu, lai arestētu pamatlīdzekli, par kuru attiecīgajai pusei ir pamatots iemesls baidīties, ka īpašnieks to varētu nodot, iznīcināt vai izmainīt; kustamu pamatlīdzekļu gadījumā — ņem vērā kreditora garantiju, ja viņš atsaucas uz parādnieka maksātnespēju vai ja kreditoram ir iemesls aizdomām, ka parādnieks izvairīsies no izpildes, vai iemesls baidīties, ka tas nodos vai pasliktinās pamatlīdzekļus.

Tiesa, neizsaucot puses, steidzamā kārtā palātā izdod lēmumu saistībā ar piesardzības aresta / piesardzības apķīlāšanas lūgumu ar izpildāmu noslēdzošo daļu, attiecīgā gadījumā nosakot galvojuma vērtību un tā samaksas termiņu. Juridiska aresta lūgumu izskata steidzamā kārtā, izsaucot puses. Pieņemšanas gadījumā tiesa var prasītājam prasīt samaksāt drošības naudu un — nekustamu pamatlīdzekļu gadījumā — zemesgrāmatas reģistrā izdara attiecīgu ierakstu.

Nav prasības attiecībā uz lūguma steidzamību, bet kreditoram ir iespēja parādīt, ka piesardzības aresta un piesardzības apķīlāšanas gadījumā nolēmums netiks izpildīts, jo parādnieks nodos vai iznīcinās attiecīgo pamatlīdzekli, pat ja prasība nav maksājama.

Izpildāmu apķīlāšanu nosaka, neizsaucot puses un pieņemot secinājumu par izpildes apstiprināšanu paziņojumā, kurā arī norāda izpildāmo nolēmumu, kas ir jānosūta trešai pusei kopā ar minēto secinājumu par izpildes apstiprināšanu. Parādnieks informāciju saņem arī priekšrakstā. Tiesas nolēmumā par apķīlāšanu informē trešo pusi, kas kļūst par apķīlātu trešo pusi, ka tai ir aizliegts izmaksāt parādniekam naudas līdzekļus vai kustamus pamatlīdzekļus, kurus tā ir vai būs parādā, norādot, ka uz tiem attiecas apķīlāšana, ciktāl nepieciešams, lai īstenotu izpildāmo saistību.

Attiecībā uz pierādījumu sniegšanu ir jāpastāv riskam, ka pierādījumi, visticamāk, pazudīs vai ka vēlāk tos būs grūti izskatīt. Ja otra puse dod savu piekrišanu, lūgumu var iesniegt, pat ja nav steidzamības. Tiesa izsauks puses un otrai pusei izsniegs vienu lūguma eksemplāru. Tiesa lūgumu izskatīs palātā un pieņems secinājumu. Ja pastāv kavēšanās risks, tiesa var lūgumu pieņemt, neizsaucot puses.

3 Šādu pasākumu priekšmets un būtība?

3.1 Pret kāda veida īpašumu šādus pasākumus var vērst?

Banku kontiem, nemateriāliem pamatlīdzekļiem, vērtspapīriem utt. var piemērot piesardzības apķīlāšanu.

Materiāliem kustamiem pamatlīdzekļiem, reģistrētiem transportlīdzekļiem, nekustamiem pamatlīdzekļiem utt. var piemērot piesardzības arestu.

Nekustamiem pamatlīdzekļiem, kustamiem pamatlīdzekļiem utt. var piemērot juridisku arestu.

Naudas līdzekļiem, vērtspapīriem vai citiem nemateriāliem kustamiem pamatlīdzekļiem var piemērot izpildāmu apķīlāšanu.

3.2 Kādas ir šādu pasākumu sekas?

Piesardzības aresta un apķīlāšanas gadījumā arestētos pamatlīdzekļus var atgūt tikai pēc tam, kad kreditors ir saņēmis izpildāmu nolēmumu.

Kuģa piesardzības aresta priekšrakstu izpilda, kuģa atrašanās ostas kapteiņa birojam aizturot kuģi. Tādā gadījumā ostas kapteiņa birojs neizdod vajadzīgos kuģošanas dokumentus un neļauj kuģim pamest ostu vai piestātņi.

Kā sankciju piemēro naudas sodu tikai tad, ja prasītājs ļaunticīgi panāk piesardzības pasākumu, kas kaitē apsūdzētajam. Apsūdzētajam/parādniekam saskaņā ar krimināllikumu var piemērot sankciju par tiesas spriedumu neievērošanu.

Ja parādnieks sniedz pietiekamu garantiju, tiesa var pēc parādnieka pieprasījuma atlikt piesardzības aresta priekšrakstu. Lūgumu atbrīvot pamatlīdzekļus steidzamā kārtā izskata palātā, puses izsaucot īsā laikā un pieņemot secinājumu.

Tāpat, ja ar galīgu spriedumu ir anulēts, noraidīts vai novecojis pamata lūgums, uz kuru balstās piesardzības pasākuma lūgums, vai ja persona, kas iesniedza šo lūgumu, ir no tā atkāpusies, parādnieks var tiesai, kura izdeva priekšrakstu, lūgt atbrīvot pamatlīdzekļus. Tiesa izdod galīgu spriedumu par lūgumu, neizsaucot puses.

Izpildāmas apķīlāšanas gadījumā visus apķīlātos naudas līdzekļus un pamatlīdzekļus iesaldē, sākot no dienas, kad trešai pusei, uz ko attiecas apķīlāšana, ir nosūtīts apķīlāšanas priekšraksts. No iesaldēšanas brīža līdz izpildāmā nolēmumā noteikto saistību pilnai samaksai trešā puse, kam piemērota apķīlāšana, neveic nekādus maksājumus un neveic nekādas darbības, kuras varētu samazināt iesaldētos pamatlīdzekļus. Ja apķīlātā prasība ir nodrošināta ar hipotēku vai citu reālu garantiju, apķīlājuma kreditoram ir tiesības lūgt apķīlāšanu norādīt zemesgrāmatas reģistrā vai citos publiskos reģistros.

3.3 Cik ilgi šādi pasākumi ir spēkā?

Attiecībā uz piesardzības arestu un apķīlāšanu termiņus, kas neietver tiesas izdota priekšraksta periodu, var noteikt ar tiesas lēmumu (piemēram, termiņu, kurā kreditoram ir jāiemaksā drošības nauda un par kura neievērošanu kā sankciju veic pamatlīdzekļu atbrīvošanu).

Priekšraksts ir derīgs līdz sprieduma pieņemšanai par lūgumu atbrīvot pamatlīdzekļus, ja šis lūgums ir noraidīts, novecojis vai atlikts, vai, ja lūgums tiek pieņemts, līdz sprieduma izpildei vai līdz parādnieks ir nodrošinājis pietiekamas garantijas.

Pārsūdzību vienmēr izskata, izsaucot puses.

Izpildāmas apķīlāšanas gadījumā visus apķīlātos naudas līdzekļus un pamatlīdzekļus iesaldē, sākot no dienas, kad trešai pusei, uz ko attiecas apķīlāšana, ir nosūtīts apķīlāšanas priekšraksts. No iesaldēšanas brīža līdz izpildāmā nolēmumā noteikto saistību pilnai samaksai, ietverot izpildes atlikšanas periodu ar apķīlāšanu, trešā puse, kam piemērota apķīlāšana, neveic nekādus maksājumus un neveic nekādas darbības, kuras varētu samazināt iesaldētos pamatlīdzekļus, ja vien tiesību aktos nav paredzēts citādi.

Trešai pusei, kam piemērota apķīlāšana, ir jāreģistrē apķīlātā naudas summa vai jāatbrīvo apķīlātie nemateriālie kustamie pamatlīdzekļi piecu dienu laikā pēc apķīlāšanas paziņojuma vai pēc termiņa, kad ir maksājamas turpmāk pienākošās summas. Tiesu izpildītājs atbrīvo vai izdala reģistrēto naudas summu.

Ja trešā puse, kam piemērota apķīlāšana, nepilda savas saistības, attiecīgais kreditors, parādnieks vai tiesu izpildītājs var informēt izpildes tiesu, lai apstiprinātu apķīlājumu. Ja sniegtie pierādījumi parāda, ka trešā puse, kam piemērota apķīlāšana, ir parādā naudu parādniekam, tiesa izdod lēmumu par apķīlājuma apstiprināšanu, tādējādi uzliekot saistības trešai pusei, kurai piemērota apķīlāšana, samaksāt kreditoram summu, kas pienākas parādniekam, un, ja tas nenotiek, tā lemj par apķīlājuma atlikšanu. Ja apķīlāšana ir piemērota nemateriāliem kustamiem pamatlīdzekļiem, kas izpildes dienā bija turēšanā pie trešās puses, kurai piemērota apķīlāšana, tiesa lemj par to pārdošanu.

Runājot par pierādījumu sniegšanu, tiesa lietas sprieduma pieņemšanas laikā izskata iesniegtos pierādījumus saistībā ar to pieņemamību un neapgāžamību. Sniegtos pierādījumus var arī izmantot puse, kas nelūdza tos iesniegt. Ar pierādījumu nodrošināšanu saistītās izmaksas reģistrē tiesa, kas izskata lietu pēc būtības.

4 Vai pasākumu var pārsūdzēt?

Piesardzības aresta un apķīlāšanas gadījumā secinājumu var pārsūdzēt pēc hierarhijas augstākā tiesā tikai piecu dienu laikā pēc sprieduma vai tā izsniegšanas atkarībā no tā, vai tiesa norisinājās ar vai bez pušu klātbūtnes. Ja pirmās instances jurisdikcija ir piekritīga apelācijas tiesai, tiesiskās aizsardzības līdzeklis ir pārsūdzība. Šo tiesiskās aizsardzības līdzekļu rezultāts ir vai nu pamatlīdzekļu atbrīvošana, vai piesardzības pasākuma saglabāšana. Ikvienu ieinteresētā puse var iesniegt iebildumu pret aresta /apķīlāšanas priekšraksta īstenošanu.

Izpildāmas apķīlāšanas gadījumā lēmumu, kas izdots attiecībā uz apķīlājuma apstiprināšanu, var pārsūdzēt tikai piecu dienu laikā pēc paziņošanas. Galīgā apstiprinājuma lēmuma rezultātā prasība un konti tiek ietverti izpildāmā nolēmumā pret trešo pusi, kam piemērota apķīlāšana, līdz summām, par kurām piešķirts apstiprinājums. Pēc apķīlāšanas apstiprināšanas trešā puse, kam piemērota apķīlāšana, reģistrē vai termiņā samaksā apstiprinājuma lēmumā precīzi norādīto summu.

Pagaidu izpildes gadījumā, ja pirmās instances tiesa ir lūgumu noraidījusi, to var pārsūdzēt. Pagaidu izpildes apturēšanu var pieprasīt, vai nu iesniedzot pārsūdzību, vai ierosinot pārsūdzības tiesvedību. Līdz apturēšanas lūguma izskatīšanas pabeigšanai izpildi var ar priekšsēdētāja nolēmumu uz pagaidu laiku pieņemt pat pirms lietas dokumentu atsūtīšanas.

Runājot par pierādījumu sniegšanu, secinājums, ar ko apstiprina lūgumu sniegt pierādījumus, ir piemērojams, un uz to neattiecas nekādi tiesiskās aizsardzības līdzekļi. Secinājumu, ar ko noraida lūgumu, var pārsūdzēt tikai piecu dienu laikā pēc sprieduma, ja puses tika izsauktas, un no paziņošanas dienas, ja puses netika izsauktas.

Sniedzamos pierādījumus var nodrošināt tikai pēc iespējas ātrāk vai šim nolūkam noteiktajā termiņā. Sniegto pierādījumu nodrošināšana tiek apstiprināta secinājumā, uz ko neattiecas nekādi tiesiskās aizsardzības līdzekļi.

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietvertu vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Lapa atjaunināta: 05/01/2018